Frankoprovensalska

Frankoprovensalska (*francoprovençalska*; *francoprovençal*, *arpitan*), **arpitanska**, är ett regionalt galloromanskt språk som talas i Italien (Aostadalen, Piemonte), i Schweiz (kantonerna Fribourg, Valais, Vaud, Neuchâtel, Genève och Bern) och i Frankrike (Auvergne-Rhône-Alpes, Franche-Comté, Savojen och en liten del av Bourgogne).[3]

Innehåll

Ursprung och beskrivning
Dialekter (dialektgrupper)
Se även
Källhänvisningar
Externa länkar

Frankoprovensalska	
	Arpitanska
	patouès, arpetan
Talas i	Italien Frankrike Schweiz
Region	Aostadalen, Piemonte, Foggia, Franche-Comté, Savoie, Bresse, Bugey, Dombes, Beaujolais, Dauphiné, Lyonnais, Forez och Romandiet
Antal talare	140 000 (1998–2007),[1] varav 70 000 i Frankrike (1971)[2]
Status	Hotat
Språkfamilj	Indoeuropeiska ▪ Italiska ▪ Romanska ▪ Västromanska ▪ Galloromanska ▪ **Frankoprovensalska**
Skriftsystem	Latinska alfabetet
	Officiell status
Officiellt språk i	Skyddad status i Italien och Aostadalen
	Språkkoder
ISO 639-3	`frp`
SIL	FRA

Ursprung och beskrivning

Namnet frankoprovensalska kommer från att språket betraktats som ett slags mellanting mellan de nordliga galloromanska språken, langue d'oïl (franska) och de sydliga langue d'oc (occitanska, provensalska). Idag ses dock frankoprovensalskan inte som en blandning mellan franskan och occitanskan utan som en egen gren av de galloromanska språken. Därför lanserades den alternativa benämningen *arpitanska* (efter ett lokalt ord med betydelsen *bergsbo* – jämför Alperna) i början av 1970-talet.[4]

Språket har aldrig använts som administrativt språk i någon stat (den chansen missades när Savojen valde franska) och har heller aldrig utvecklat någon litterär tradition. I Romandiet i Schweiz har det med tiden trängts undan av franskan, liksom i Frankrike. Starkast ställning har språket idag i Aostadalen på den italienska sidan av Alperna. Denna isolerade alpregion låg bortom de italienska kulturområdena, samtidigt som den inte påverkades av språkcentraliseringen kring franskan i Frankrike. Motsvarande centralisering kring ett nationalspråk kom i Italien långt senare, delvis på grund av att nationen föddes först efter mitten av 1800-talet.

Dialekter (dialektgrupper)

[5]

- i Frankrike:
  - *Savoyard* (Savoyen)

- *Dauphinois* (Dauphiné)[6]
- *Lyonnais* (Lyonnais)[7]
- *Bressan* (Bresse)
- *Forézien*

- i Schweiz:
  - *Valaisan* (Valais)
  - *Fribourgeois* (Fribourg)
  - *Vaudois* (Vaud)

- i Italien:
  - *Valdôtain* (Val d'Aosta)

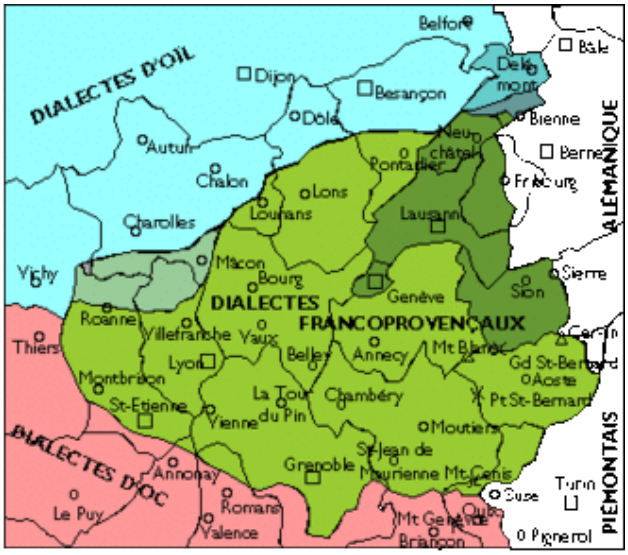

Området där frankoprovensalska/arpitanska talas. *Ursprungskälla: Centre de dialectologie de l'Université de Neuchâtel*.

Se även

- Romanska språk
- Galloromanska språk
- Franska
- Occitanska

Källhänvisningar

1. ^ ”Arpitan (http://www.ethnologue.com/18/language/frp/)”. *Ethnologue*. http://www.ethnologue.com/18/language/frp/. Läst 25 juli 2017.
2. ^ ”Ethnologue report for language code: frp” (https://web.archive.org/web/20160305022907/http://archive.ethnologue.com/16/show_language.asp?code=frp). Arkiverad från originalet (http://archive.ethnologue.com/16/show_language.asp?code=frp) den 5 mars 2016. https://web.archive.org/web/20160305022907/http://archive.ethnologue.com/16/show_language.asp?code=frp. Läst 30 april 2016.
3. ^ "A propos d'Arpitan.com". (http://ecoula.arpitania.eu/index.php/welcome/about) Arpitan.com. Läst 19 september 2014. **(franska)**
4. ^ "Dictionnaire FREELANG : Arpitan savoyard". (http://www.freelang.com/dictionnaire/arpitan.html) Freelang.com. Läst 19 september 2014. **(franska)**
5. ^ Meune, Manuel (2007/09): "Le franco(-)provençal entre morcellement et quête d’unité : histoire et état des lieux". (http://www.axl.cefan.ulaval.ca/monde/franco-provencal.htm) Ulaval.ca. Läst 19 september 2014. **(franska)**
6. ^ "Le nouveau Lexique Dauphinois". (http://www.electriccafe.org/dauphinois) Electriccafe.org. Läst 19 september 2014. **(franska)**
7. ^ "Dictionnaire lyonnais". (http://parlerlyon.free.fr/html/dico.htm) Parlerlyon.free.fr. Läst 19 september 2014. **(franska)**

Externa länkar

Wikipedia har en ***upplaga på frankoprovensalska***.

Denna artikel om indoeuropeiska språk saknar väsentlig information. Du kan hjälpa till genom att lägga till den (https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Frankoprovensalska&action=edit).

Hämtad från "https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Frankoprovensalska&oldid=44050679"

Sidan redigerades senast den 28 december 2018 kl. 18.29.

Wikipedias text är tillgänglig under licensen Creative Commons Erkännande-dela-lika 3.0 Unported. För bilder, se respektive bildsida (klicka på bilden). Se vidare Wikipedia:Upphovsrätt och användarvillkor.